

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII: ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ DE MINIMIS ΚΑΙ ΤΟΝ ΓΕΝΙΚΟ ΑΠΑΛΛΑΚΤΙΚΟ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ (ΕΚ) 800/2008 ΚΑΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΕΞΟΦΛΗΣΗΣ ΑΥΤΩΝ

A. Πίνακες Επιλέξιμων Δαπανών

Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζονται ενδεικτικά οι επιλέξιμες για το Πρόγραμμα δαπάνες ανά Θεματική Ενότητα και κατηγορία επιλέξιμης δαπάνης.

ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ

Κατηγορία Επιλέξιμων Δαπανών	Περιγραφή επιλέξιμων Δαπανών	Μέγιστο επιλέξιμο ποσοστό ή ποσό στον Επιχορηγούμενο Προϋπολογισμό του Έργου
1 Κτίρια, εγκαταστάσεις και περιβάλλοντος χώρος	<ul style="list-style-type: none"> • Κτιριακές εργασίες, ηλεκτρομηχανολογικές και ειδικές εγκαταστάσεις στους χώρους παραγωγής, αποθήκευσης, διάθεσης και διοίκησης των επιχειρήσεων • Παρεμβάσεις για τη βελτίωση, αναβάθμιση και διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου • Οποιαδήποτε μορφής συστήματα αυτοματοποίησης που σχετίζονται με κτιριακή υποδομή. • Κατασκευές, διαμορφώσεις, επεκτάσεις, διαρρυθμίσεις των κτιριακών εγκαταστάσεων (καθώς και των βοηθητικών εγκαταστάσεων και του περιβάλλοντος χώρου) οι οποίες στοχεύουν στο να διευκολύνουν την προσβασιμότητα των ΑμεΑ, σύμφωνα με τις Οδηγίες Σχεδιασμού για ΑμεΑ «Σχεδιάζοντας για όλους» του ΥΠΕΚΑ (πρώην ΥΠΕΧΩΔΕ) - (βλ. www.minenv.gr/1/16/162/16203/g1620300.html) <p>Δεν περιλαμβάνονται οι δαπάνες έκδοσης αδειών και οι δαπάνες επίβλεψης.</p>	60%
2 Μηχανήματα - Εξοπλισμός παραγωγής – Λοιπός Εξοπλισμός	<ul style="list-style-type: none"> • Προμήθεια - μεταφορά - εγκατάσταση νέων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού που εξυπηρετούν την παραγωγή, αποθήκευση, διάθεση των προϊόντων και την λειτουργία της επιχείρησης (συμπεριλαμβανομένων και των χώρων διοίκησης), • Προμήθεια μεταφορικών μέσων διακίνησης προϊόντων και πρώτων υλών εντός του χώρου παραγωγής. • Προμήθεια - μεταφορά - εγκατάσταση νέων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού πληροφορικής όπως π.χ ηλεκτρονικοί υπολογιστές, εξοπλισμός μηχανογράφησης και ηλεκτρονικής δικτύωσης • Προμήθεια - μεταφορά - εγκατάσταση νέων σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης όπως <ul style="list-style-type: none"> ○ μέσα αποθήκευσης πρώτων υλών και προϊόντων εντός του ευρύτερου χώρου της παραγωγικής μονάδας, ○ εξοπλισμός αποθηκευτικών χώρων, ○ αυτοματοποιημένα συστήματα μεταφοράς προϊόντων και πρώτων υλών στους χώρους μεταφοράς και αποθήκευσης, ○ μηχανές γραφείου, 	100%

		<ul style="list-style-type: none"> ○ εξοπλισμός τηλεπικοινωνιών και αναβάθμιση υφιστάμενων συστημάτων τηλεπικοινωνίας, ○ τηλεφωνικά κέντρα 	
3	Μεταφορικά μέσα	<p>Προμήθεια καινούργιων και αμεταχειριστων αυτοκινούμενων μεταφορικών μέσων επαγγελματικής και μόνον χρήσης (όπως φορτηγών ιδιωτικής χρήσης, ψυγείων, κλπ.) σχετικής με τη δραστηριότητα της επιχείρησης, αποκλειόμενης ρητώς της αγοράς επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης.</p>	15.000 €
4	Εξοπλισμός και Εγκαταστάσεις Προστασίας Περιβάλλοντος και εξοικονόμησης ενέργειας	<ul style="list-style-type: none"> • Κτιριακές εργασίες, ηλεκτρομηχανολογικές και ειδικές εγκαταστάσεις στους χώρους παραγωγής, αποθήκευσης, διάθεσης και διοίκησης των επιχειρήσεων που συνδέονται άμεσα είτε με εξοικονόμηση ενέργειας είτε με την προστασία του περιβάλλοντος π.χ.: <ul style="list-style-type: none"> ○ αναβάθμιση του συστήματος κεντρικής θέρμανσης με περιβαλλοντική μέριμνα ○ αντικατάσταση υαλοπινάκων ή/και πλασιών με νέα υψηλής ενεργειακής απόδοσης που να πληρούν τις απαιτήσεις του Κανονισμού Ενεργειακής Αποδοτικότητας Κτιρίων ○ Θερμομόνωση κτιρίων, ○ Φυτεμένο δώμα, ○ Μόνωση δικτύων μεταφοράς συστημάτων θέρμανσης/ψύξης • Αγορά - μεταφορά - εγκατάσταση εξοπλισμού, και συστημάτων για την προστασία του περιβάλλοντος ήτοι: <ul style="list-style-type: none"> ○ Εγκατάσταση συστήματος ΑΠΕ ή αντλιών θερμότητας για την παραγωγή ζεστού νερού χρήσης ή/και θέρμανσης/ψύξης χώρων ○ Αντικατάσταση παλαιού συστήματος καυστήρα / λέβητα με νέο υψηλής απόδοσης ή με σύστημα φυσικού αερίου ○ Εξοπλισμός και εργασίες για μείωση κατανάλωσης νερού, ○ Εξοπλισμός και εργασίες για τη διαχείριση των υγρών & στερεών αποβλήτων, ○ Εξοπλισμός και εργασίες για τη μείωση αέριων ρύπων και όχλησης, ○ Εξοπλισμός και εργασίες για τον περιορισμό της ρύπανσης του εδάφους, υπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας, ○ Εξοπλισμός και εργασίες για την παραγωγή ενέργειας από φιλικές προς το περιβάλλον τεχνολογίες (φωτοβολταϊκά, ανεμογεννήτριες, γεωθερμία κλπ) και αποθήκευση ενέργειας, ○ Εξοπλισμός και εργασίες αναβάθμισης της ενεργειακής απόδοσης του συστήματος κλιματισμού, 	100%

		<ul style="list-style-type: none"> ○ Εξοπλισμός και εργασίες για χρήση υβριδικού αερισμού με ανεμιστήρες οροφής, ○ Εξοπλισμός και εργασίες για χρήση μηχανικού αερισμού (free cooling), ○ Αντικατάσταση ηλεκτρικών/ηλεκτρονικών συσκευών με νέες ενεργειακής σήμανσης A ○ Εγκατάσταση συστήματος ελέγχου επιπέδων φωτισμού με αισθητήρες παρουσίας, ○ Εγκατάσταση εξωτερικών σκιάστρων, ○ Εγκατάσταση συστήματος ενεργειακής διαχείρισης, ○ Αγορά ηλεκτροκίνητων οχημάτων για χρήση εντός του χώρου της επιχείρησης. <p>Ειδικότερα, όσον αφορά την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας σε περίπτωση εγκατάστασης μικρής κλίμακας Α.Π.Ε., η ηλεκτρική ισχύς που παράγεται από ΑΠΕ δεν μπορεί να υπερβαίνει το άθροισμα των ηλεκτρικών καταναλώσεων της επιχείρησης, όπως αυτό θα προκύπτει από Βεβαίωση ή/και λοιπά κατάλληλα στοιχεία τεκμηρίωσης από αρμόδιο προς τούτο πρόσωπο/φορέα.</p>	
5	Δικαιώματα τεχνολογίας	<p>Απόκτηση, μεταφορά και χρήση δικαιωμάτων τεχνολογίας ή και αδειών εκμετάλλευσης για την υλοποίηση του προτεινόμενου έργου.</p> <p>Οι δαπάνες αφορούν το σύνολο των ενεργειών που θα πραγματοποιηθούν για την απόκτηση, προστασία, μεταφορά και χρήση και εκμετάλλευση της απαιτούμενης τεχνολογίας (π.χ. αγορά δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αδειών εκμετάλλευσης, τεχνολογίας, μη κατοχυρωμένων τεχνικών γνώσεων, αγορά προτύπων ή αδειών εκμετάλλευσης προτύπων κ.λ.π.), για την υλοποίηση των προτεινόμενων έργων. Η αποκτούμενη τεχνολογία θα πρέπει να συνδέεται με τη μορφή και τους στόχους του σχεδίου και του προγράμματος.</p> <p>Η τεχνολογία μπορεί να προέρχεται είτε από το εσωτερικό είτε από το εξωτερικό και για να είναι επιλέξιμη η δαπάνη απαιτούνται τα παραστατικά που αναφέρονται στο Παράρτημα XV (Παραδοτέων) του Οδηγού.</p>	20%
6	Πιστοποίηση συστημάτων διασφάλισης	<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτη και σύνταξη εγχειριδίων για την ανάπτυξη και εφαρμογή συστημάτων διασφάλισης ποιότητας • αμοιβή του διαπιστευμένου φορέα πιστοποίησης 	6.000 €

	ποιότητας.	Οι εν λόγω δαπάνες είναι επιλέξιμες με την προϋπόθεση ότι κατά την επαλήθευση /πιστοποίηση προσκομίζεται το σχετικό πιστοποιητικό του διαπιστευμένου φορέα, το οποίο θα πρέπει να έχει εκδοθεί έως την ημερομηνία της ολοκλήρωσης του έργου.	
7	Λογισμικά και Υπηρεσίες Λογισμικού	<ul style="list-style-type: none"> • Κόστη Αδειών χρήσης λογισμικού ή σύμβασης παροχής υπηρεσιών για μέχρι ένα έτος από το χρόνο προμήθειας. Στην αντίστοιχη προσφορά θα πρέπει να είναι σαφής ο τρόπος παροχής της άδειας χρήσης λογισμικού ή υπηρεσίας, π.χ. per named/concurrent user, per server, /CPU κ.τ.λ. Τα λογισμικά δύναται να αφορούν: <ul style="list-style-type: none"> ο στην αυτοματοποίηση της παραγωγής και των επιχειρηματικών και οικονομικών διαδικασιών ο στον ποιοτικό έλεγχο των παραγόμενων προϊόντων ο στη διασύνδεση των επιχειρήσεων με εθνικά ή διεθνή δίκτυα ο στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων e- business, e-marketing και e-commerce ο στη σύνδεση σε e-marketplaces ο στην ανάπτυξη και εφαρμογή συστημάτων υποστήριξης INTRANET και EXTRANET, ο στην ανάπτυξη και εφαρμογή εξειδικευμένων προγραμμάτων διαχείρισης πελατών ή προσωπικού της επιχείρησης (τύπου ERP, CRM, HRMS) ο στη διαχείριση εγγράφων και υποστήριξη διαδικασιών • Κόστη παραμετροποίησης Λογισμικού / Εφαρμογών που θα προμηθευτεί η επιχείρηση στο πλαίσιο της παρούσας δράσης. Το κόστος αυτό είναι επιλέξιμο από τη στιγμή θέσης σε λειτουργία του λογισμικού και μέχρι τη χρονική λήξη του Επενδυτικού Σχεδίου ενίσχυσης • Κόστος εκπαίδευσης σε συστήματα / εφαρμογές που θα προμηθευτεί η επιχείρηση στο πλαίσιο της παρούσας δράσης <p>Επισημαίνεται ότι είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για την εγκατάσταση και τυχόν παραμετροποίηση του λογισμικού καθώς και το κόστος εκπαίδευσης του προσωπικού στο σύνολο τους μέχρι και 20% του κόστους αγοράς του λογισμικού.</p>	30.000 €
8	Προβολή - Προώθηση	<ul style="list-style-type: none"> • Έξοδα συμμετοχής σε Διεθνείς Εκθέσεις ή Επαγγελματικές Εκθέσεις του εσωτερικού ή του εξωτερικού υπό την προϋπόθεση ότι η επιχείρηση θα συμμετέχει για πρώτη φορά στην έκθεση και θα προσκομίσει σχετική βεβαίωση από τον αρμόδιο φορέα διοργάνωσης της έκθεσης. • Ενοικίαση και διαμόρφωση των περιπτέρων, την εγγραφή στους καταλόγους της έκθεσης και το κόστος για τη μεταφορά και την ασφάλιση των εκθεμάτων. • Σχεδιασμός και παραγωγή έντυπου πληροφοριακού υλικού 	20.000 €

		<ul style="list-style-type: none"> • Διαφημιστικές καταχωρήσεις σε έντυπη ή/και ηλεκτρονική μορφή • Δημιουργία-κατασκευή διαδικτυακού τόπου (ιστοσελίδας) για πρώτη φορά, έως του ποσού των 5.000,00€. <p>Δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες το κόστος για τη χρήση Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας, τα έξοδα μετακίνησης, διαμονής και διατροφής.</p>	
9	Αμοιβές συμβούλων	<ul style="list-style-type: none"> • Παροχή υπηρεσιών παρακολούθησης και διοίκησης του επιχειρηματικού σχεδίου σε περίπτωση που θα εγκριθεί για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του προγράμματος έως και το ποσό των 4.000,00 €. • Εκπόνηση μελετών και ερευνών κάθε μορφής όπως έρευνες αγοράς, μελέτες benchmarking, οργάνωσης διοίκησης, αναδιοργάνωσης των επιμέρους λειτουργιών της επιχείρησης, ανασχεδιασμού επιχειρηματικών διαδικασιών (reengineering), τυποποίησης διαδικασιών, εκτίμησης επιχειρηματικού κινδύνου - risk analysis), marketing plan, μελέτες σχετικές με την εγκατάσταση συστημάτων ΑΠΕ (εφόσον αυτές επιδοτούνται) κ.λπ. έως του ποσού των 8.000,00€ συνολικά. 	10.000 €
10	Λειτουργικές Δαπάνες	<p>Οι λειτουργικές δαπάνες είναι επιλέξιμες μόνο για τις νέες και υπό σύσταση μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις που ενισχύονται στο πλαίσιο του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού (ΕΚ) 800/2008 και αφορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενοίκια. Περιλαμβάνει το κόστος ενοικίων του τόπου υλοποίησης του σχεδίου. • Δαπάνες Ηλεκτρισμού, Ύδρευσης, Θέρμανσης, Σταθερής τηλεφωνίας, Κινητής τηλεφωνίας, Διαδικτύου <p>Σημείωση: οι λογαριασμοί θα πρέπει να εκδίδονται στην επωνυμία της επιχείρησης.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δαπάνες ίδρυσης της επιχείρησης. Περιλαμβάνει δαπάνες και παραστατικά στην επωνυμία της επιχείρησης για αμοιβές για νομικές υπηρεσίες, υπηρεσίες διοικητικής υποστήριξης και παροχής συμβουλών που έχουν άμεση σχέση με τη δημιουργία της επιχείρησης • Δαπάνες παροχής υπηρεσιών. Περιλαμβάνει δαπάνες νομικής, λογιστικής και τεχνικής υποστήριξης, μελέτες πυροπροστασίας και περιβαλλοντικών επιπτώσεων κ.λ.π. μελετών για την απόκτηση άδειας λειτουργίας ή νόμιμου απαλλακτικού από αυτήν καθώς και οι μελέτες επαγγελματικού κινδύνου. 	40%

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Κατηγορία Επιλέξιμων Δαπανών	Περιγραφή επιλέξιμων Δαπανών	Μέγιστο επιλέξιμο ποσοστό ή ποσό στον Επιχορηγούμενο Προϋπολογισμό του Έργου
1 Κτίρια,εγκαταστάσεις και περιβάλλον χώρος	<ul style="list-style-type: none"> • Οικοδομικές και ηλεκτρομηχανολογικές εργασίες και ειδικές εγκαταστάσεις των κτιριακών υποδομών των τουριστικών καταλυμάτων, • Διαμόρφωση, βελτίωση και αναβάθμιση περιβάλλοντος χώρου (πλακοστρώσεις, περιτοιχίσεις, βαθμίδες, δεντροφυτεύεις και κηποτεχνικές διαμορφώσεις κλπ.), • Κατασκευή ή εκσυγχρονισμός χώρων για τον εμπλουτισμό των παρεχομένων υπηρεσιών (π.χ. αθλητικές εγκαταστάσεις, παιδικές χαρές, αίθουσες πολλαπλών χρήσεων, πισίνες κλπ) • Κατασκευές, διαμορφώσεις, επεκτάσεις, διαρρυθμίσεις των κτιριακών εγκαταστάσεων (καθώς και των βοηθητικών εγκαταστάσεων και του περιβάλλοντος χώρου) οι οποίες στοχεύουν στο να διευκολύνουν την προσβασιμότητα των ΑμεΑ, σύμφωνα με τις Οδηγίες Σχεδιασμού για ΑμεΑ «Σχεδιάζοντας για όλους» του ΥΠΕΚΑ (πρώην ΥΠΕΧΩΔΕ) - (βλ. www.minenv.gr/1/16/162/16203/g1620300.html) <p>Δεν περιλαμβάνονται οι δαπάνες έκδοσης αδειών και οι δαπάνες επίβλεψης.</p>	80%
2 Μηχανήματα - Εξοπλισμός παραγωγής – Λοιπός Εξοπλισμός	<ul style="list-style-type: none"> • Προμήθεια - μεταφορά και εγκατάσταση νέου σύγχρονου ξενοδοχειακού (έπιπλα και λοιπός ξενοδοχειακός εξοπλισμός) και λοιπού εξοπλισμού. • Προμήθεια - μεταφορά - εγκατάσταση νέων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού πληροφορικής όπως π.χ ηλεκτρονικοί υπολογιστές, εξοπλισμός μηχανογράφησης και ηλεκτρονικής δικτύωσης • Προμήθεια – μεταφορά και εγκατάσταση νέων σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης όπως <ul style="list-style-type: none"> ○ κλειστά συστήματα παρακολούθησης (κάμερες), ○ ηλεκτρονικές κλειδαριές, ○ συστήματα τηλεχειρισμού, ○ συστήματα ηλεκτρονικού χειρισμού φωτισμού και κλειδαριών (κάρτες), ○ συστήματα αυτόματης λειτουργίας των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, ○ κεντρικό σύστημα μετάδοσης ήχου και εικόνας, 	100%

		<ul style="list-style-type: none"> ○ info kiosk, ○ πολυμέσα, ○ εξοπλισμός τηλεπικοινωνιών και αναβάθμιση υφιστάμενων συστημάτων τηλεπικοινωνίας, ○ τηλεφωνικά κέντρα, ○ δίκτυο ISDN, ○ συστήματα και συσκευές ασύρματης επικοινωνίας, κλπ.). 	
3	Μεταφορικά μέσα	<p>Προμήθεια αυτοκινούμενων μεταφορικών μέσων επαγγελματικής και μόνον χρήσης (όπως mini van, pullman μεταφορικής δυνατότητας ατόμων σχετικής με τη δυναμικότητα της τουριστικής μονάδας ή άλλα οχήματα επαγγελματικής χρήσης σχετικής με την δραστηριότητα της επιχείρησης), αποκλειόμενης ρητώς της αγοράς επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης.</p>	15.000 €
4	Εξοπλισμός και Εγκαταστάσεις Προστασίας Περιβάλλοντος και εξοικονόμησης ενέργειας	<ul style="list-style-type: none"> • Οικοδομικές και ηλεκτρομηχανολογικές εργασίες και ειδικές εγκαταστάσεις των κτιριακών υποδομών των τουριστικών καταλυμάτων που συνδέονται άμεσα είτε με εξοικονόμηση ενέργειας είτε με την προστασία του περιβάλλοντος π.χ.: <ul style="list-style-type: none"> ○ αναβάθμιση του συστήματος κεντρικής θέρμανσης με περιβαλλοντική μέριμνα ○ αντικατάσταση υαλοπινάκων ή/και πλασιών με νέα υψηλής ενεργειακής απόδοσης που να πληρούν τις απαιτήσεις του Κανονισμού Ενεργειακής Αποδοτικότητας Κτιρίων ○ Θερμομόνωση κτιρίων, ○ Φυτεμένο δώμα, ○ Μόνωση δικτύων μεταφοράς συστημάτων θέρμανσης/ψύξης • Αγορά - μεταφορά - εγκατάσταση εξοπλισμού, και συστημάτων για την προστασία του περιβάλλοντος ήτοι: <ul style="list-style-type: none"> ○ Εγκατάσταση συστήματος ΑΠΕ ή αντλιών θερμότητας για την παραγωγή ζεστού νερού χρήσης ή/και θέρμανσης/ψύξης χώρων ○ Αντικατάσταση παλαιού συστήματος καυστήρα / λέβητα με νέο υψηλής απόδοσης ή με σύστημα φυσικού αερίου ○ Εξοπλισμός και εργασίες για μείωση κατανάλωσης νερού, ○ Εξοπλισμός και εργασίες για τη διαχείριση των υγρών & στερεών αποβλήτων, ○ Εξοπλισμός και εργασίες για τη μείωση αέριων ρύπων και όχλησης, ○ Εξοπλισμός και εργασίες για τον περιορισμό της ρύπανσης του εδάφους, υπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας, ○ Εξοπλισμός και εργασίες για την παραγωγή ενέργειας από φιλικές προς το 	100%

		<ul style="list-style-type: none"> ○ Εξοπλισμός και εργασίες αναβάθμισης της ενεργειακής απόδοσης του συστήματος κλιματισμού, ○ Εξοπλισμός και εργασίες για χρήση υβριδικού αερισμού με ανεμιστήρες οροφής, ○ Εξοπλισμός και εργασίες για χρήση μηχανικού αερισμού (free cooling), ○ Αντικατάσταση ηλεκτρικών/ηλεκτρονικών συσκευών με νέες ενεργειακής σήμανσης A ○ Εγκατάσταση συστήματος ελέγχου επιπέδων φωτισμού με αισθητήρες παρουσίας, ○ Εγκατάσταση εξωτερικών σκιάστρων, ○ Εγκατάσταση συστήματος ενεργειακής διαχείρισης, ○ Αγορά ηλεκτροκίνητων οχημάτων για χρήση εντός του χώρου της επιχείρησης. <p>Ειδικότερα, όσον αφορά την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας σε περίπτωση εγκατάστασης μικρής κλίμακας Α.Π.Ε., η ηλεκτρική ισχύς που παράγεται από ΑΠΕ δεν μπορεί να υπερβαίνει το άθροισμα των ηλεκτρικών καταναλώσεων της επιχείρησης, όπως αυτό θα προκύπτει από Βεβαίωση ή/και λοιπά κατάλληλα στοιχεία τεκμηρίωσης από αρμόδιο προς τούτο πρόσωπο/φορέα.</p>	
5	Δικαιώματα τεχνογνωσίας	<p>Απόκτηση, μεταφορά και χρήση δικαιωμάτων τεχνογνωσίας ή και αδειών εκμετάλλευσης για την υλοποίηση του προτεινόμενου έργου.</p> <p>Οι δαπάνες αφορούν το σύνολο των ενεργειών που θα πραγματοποιηθούν για την απόκτηση, προστασία, μεταφορά και χρήση και εκμετάλλευση της απαιτούμενης τεχνογνωσίας (π.χ. αγορά δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αδειών εκμετάλλευσης, τεχνογνωσίας, μη κατοχυρωμένων τεχνικών γνώσεων, αγορά προτύπων ή αδειών εκμετάλλευσης προτύπων κ.λ.π.), για την υλοποίηση των προτεινόμενων έργων. Η αποκτούμενη τεχνογνωσία θα πρέπει να συνδέεται με τη μορφή και τους στόχους του σχεδίου και του προγράμματος.</p> <p>Η τεχνογνωσία μπορεί να προέρχεται είτε από το εσωτερικό είτε από το εξωτερικό και για να είναι επιλέξιμη η δαπάνη απαιτούνται τα παραστατικά που αναφέρονται στο Παράρτημα XV (Παραδοτέων) του Οδηγού.</p>	20%

6	Πιστοποίηση συστημάτων διασφάλισης ποιότητας.	<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτη και σύνταξη εγχειριδίων για την ανάπτυξη και εφαρμογή συστημάτων διασφάλισης ποιότητας • αμοιβή του διαπιστευμένου φορέα πιστοποίησης <p>Οι εν λόγω δαπάνες είναι επιλέξιμες με την προϋπόθεση ότι κατά την επαλήθευση /πιστοποίηση προσκομίζεται το σχετικό πιστοποιητικό του διαπιστευμένου φορέα, το οποίο θα πρέπει να έχει εκδοθεί έως την ημερομηνία της ολοκλήρωσης του έργου.</p>	6.000 €
7	Λογισμικά και Υπηρεσίες Λογισμικού	<ul style="list-style-type: none"> • Κόστη Αδειών χρήσης λογισμικού ή σύμβασης παροχής υπηρεσιών για μέχρι ένα έτος από το χρόνο προμήθειας. Στην αντίστοιχη προσφορά θα πρέπει να είναι σαφής ο τρόπος παροχής της άδειας χρήσης λογισμικού ή υπηρεσίας, π.χ. per named/concurrent user, per server, /CPU κ.τ.λ. Τα λογισμικά δύναται να αφορούν: <ul style="list-style-type: none"> ο την αυτοματοποίηση των επιχειρηματικών και οικονομικών διαδικασιών ο τη διασύνδεση των επιχειρήσεων με εθνικά ή διεθνή δίκτυα ο την ανάπτυξη δραστηριοτήτων e- business, e-marketing και e-commerce ο τη σύνδεση σε e-marketplaces ο την ανάπτυξη και εφαρμογή εξειδικευμένων προγραμμάτων διαχείρισης πελατών ή προσωπικού της επιχείρησης (τύπου ERP, CRM, HRMS) • Κόστη παραμετροποίησης Λογισμικού / Εφαρμογών που θα προμηθευτεί η επιχείρηση στο πλαίσιο της παρούσας δράσης. Το κόστος αυτό είναι επιλέξιμο από τη στιγμή θέσης σε λειτουργία του λογισμικού και μέχρι τη χρονική λήξη του Επενδυτικού Σχεδίου ενίσχυσης • Κόστος εκπαίδευσης σε συστήματα / εφαρμογές που θα προμηθευτεί η επιχείρηση στο πλαίσιο της παρούσας δράσης <p>Επισημαίνεται ότι είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για την εγκατάσταση και τυχόν παραμετροποίηση του λογισμικού καθώς και το κόστος εκπαίδευσης του προσωπικού στο σύνολο τους μέχρι και 20% του κόστους αγοράς του λογισμικού.</p>	30.000 €
8	Προβολή - Προώθηση	<ul style="list-style-type: none"> • Έξοδα συμμετοχής σε Διεθνείς Εκθέσεις ή Επαγγελματικές Εκθέσεις του εσωτερικού ή του εξωτερικού υπό την προϋπόθεση ότι η επιχείρηση θα συμμετέχει για πρώτη φορά στην έκθεση και θα προσκομίσει σχετική βεβαίωση από τον αρμόδιο φορέα διοργάνωσης της έκθεσης. • Ενοικίαση και διαμόρφωση των περιπτέρων, την εγγραφή στους καταλόγους της έκθεσης και 	30.000 €

		<ul style="list-style-type: none"> • Σχεδιασμός και παραγωγή έντυπου πληροφοριακού υλικού • Διαφημιστικές καταχωρήσεις σε έντυπη ή/και ηλεκτρονική μορφή • Δημιουργία-κατασκευή διαδικτυακού τόπου (ιστοσελίδας) για πρώτη φορά, έως του ποσού των 5.000,00€. <p>Δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες το κόστος για τη χρήση Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας, τα έξοδα μετακίνησης, διαμονής και διατροφής.</p>	
9	Αμοιβές συμβούλων	<ul style="list-style-type: none"> • Παροχή υπηρεσιών παρακολούθησης και διοίκησης του επιχειρηματικού σχεδίου σε περίπτωση που θα εγκριθεί για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του προγράμματος έως και το ποσό των 4.000,00 €. • Εκπόνηση μελετών και ερευνών κάθε μορφής όπως έρευνες αγοράς, μελέτες benchmarking, οργάνωσης διοίκησης, αναδιοργάνωσης των επιμέρους λειτουργιών της επιχείρησης, ανασχεδιασμού επιχειρηματικών διαδικασιών (reengineering), τυποποίησης διαδικασιών, εκτίμησης επιχειρηματικού κινδύνου - risk analysis), marketing plan, μελέτες σχετικές με την εγκατάσταση συστημάτων ΑΠΕ (εφόσον αυτές επιδοτούνται) κ.λπ. έως του ποσού των 8.000,00€ συνολικά. 	10.000 €
10	Λειτουργικές Δαπάνες	<p>Οι λειτουργικές δαπάνες είναι επιλέξιμες μόνο για τις νέες και υπό σύσταση μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις που ενισχύονται στο πλαίσιο του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού (ΕΚ) 800/2008 και αφορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενοίκια. Περιλαμβάνει το κόστος ενοικίων του τόπου υλοποίησης του σχεδίου. • Δαπάνες Ηλεκτρισμού, Ύδρευσης, Θέρμανσης, Σταθερής τηλεφωνίας, Κινητής τηλεφωνίας, Διαδικτύου <p>Σημείωση: οι λογαριασμοί θα πρέπει να εκδίδονται στην επωνυμία της επιχείρησης.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δαπάνες Ίδρυσης της επιχείρησης. Περιλαμβάνει δαπάνες και παραστατικά στην επωνυμία της επιχείρησης για αμοιβές για νομικές υπηρεσίες, υπηρεσίες διοικητικής υποστήριξης και παροχής συμβουλών που έχουν άμεση σχέση με τη δημιουργία της επιχείρησης • Δαπάνες παροχής υπηρεσιών. Περιλαμβάνει δαπάνες νομικής, λογιστικής και τεχνικής υποστήριξης, μελέτες πυροπροστασίας και περιβαλλοντικών επιπτώσεων κ.λ.π. μελετών για την απόκτηση άδειας λειτουργίας ή νόμιμου απαλλακτικού από αυτήν καθώς και οι μελέτες επαγγελματικού κινδύνου. 	40%

ΕΜΠΟΡΙΟ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Κατηγορία Επιλέξιμων Δαπανών	Περιγραφή επιλέξιμων Δαπανών	Μέγιστο επιλέξιμο ποσοστό ή ποσό στον Επιχορηγούμενο Προϋπολογισμό του Έργου
1	<p>Κτίρια, εγκαταστάσεις και περιβάλλοντος χώρος</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κτιριακές εργασίες διαμόρφωσης χώρων, ηλεκτρομηχανολογικές και ειδικές εγκαταστάσεις στους χώρους διοίκησης, λειτουργίας, διάθεσης των εμπορευμάτων και ανάπτυξης εργασιών των επιχειρήσεων. • Παρεμβάσεις για τη βελτίωση, αναβάθμιση και διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου • Κατασκευές, διαμορφώσεις, επεκτάσεις, διαρρυθμίσεις των κτιριακών εγκαταστάσεων (καθώς και των βοηθητικών εγκαταστάσεων και του περιβάλλοντος χώρου) οι οποίες στοχεύουν στο να διευκολύνουν την προσβασιμότητα των ΑμεΑ, σύμφωνα με τις Οδηγίες Σχεδιασμού για ΑμεΑ «Σχεδιάζοντας για όλους» του ΥΠΕΚΑ (πρώην ΥΠΕΧΩΔΕ) - (βλ. www.minenv.gr/1/16/162/16203/g1620300.html) <p>Δεν περιλαμβάνονται οι δαπάνες έκδοσης αδειών και οι δαπάνες επίβλεψης.</p>	60%
2	<p>Μηχανήματα - Εξοπλισμός παραγωγής – Λοιπός Εξοπλισμός</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προμήθεια - μεταφορά - εγκατάσταση νέων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού που εξυπηρετούν την αποθήκευση, διάθεση των εμπορευμάτων και τη λειτουργία της επιχείρησης (συμπεριλαμβανομένων και των χώρων διοίκησης), • προμήθεια μεταφορικών μέσων διακίνησης των εμπορευμάτων εντός του χώρου της επιχείρησης. • Προμήθεια - μεταφορά - εγκατάσταση νέων σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης (μέσα αποθήκευσης των εμπορευμάτων εντός του ευρύτερου χώρου της επιχείρησης, εξοπλισμός αποθηκευτικών χώρων, αυτοματοποιημένα συστήματα μεταφοράς εμπορευμάτων, αυτοματοποιημένα συστήματα διοίκησης κλπ • Προμήθεια - μεταφορά - εγκατάσταση νέων σύγχρονων μηχανών γραφείου, εξοπλισμού τηλεπικοινωνιών και αναβάθμισης υφιστάμενων συστημάτων τηλεπικοινωνίας, τηλεφωνικά 	100%

		<p>κέντρα κλπ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προμήθεια - μεταφορά - εγκατάσταση νέων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού πληροφορικής π.χ. ηλεκτρονικοί υπολογιστές, εξοπλισμός μηχανογράφησης, και ηλεκτρονικής δικτύωσης κλπ 	
3	Μεταφορικά μέσα	<p>Προμήθεια αυτοκινούμενων μεταφορικών μέσων επαγγελματικής και μόνον χρήσης σχετικής με τη δραστηριότητα της επιχείρησης, αποκλειόμενης ρητώς της αγοράς επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης.</p>	10.000 €
4	Εξοπλισμός και Εγκαταστάσεις Προστασίας Περιβάλλοντος και εξοικονόμησης ενέργειας	<ul style="list-style-type: none"> • Οικοδομικές και ηλεκτρομηχανολογικές εργασίες και ειδικές εγκαταστάσεις των κτιριακών υποδομών των τουριστικών καταλυμάτων που συνδέονται άμεσα είτε με εξοικονόμηση ενέργειας είτε με την προστασία του περιβάλλοντος π.χ.: <ul style="list-style-type: none"> ο αναβάθμιση του συστήματος κεντρικής θέρμανσης με περιβαλλοντική μέριμνα ο αντικατάσταση υαλοπινάκων ή/και πλαισίων με νέα υψηλής ενεργειακής απόδοσης που να πληρούν τις απαιτήσεις του Κανονισμού Ενεργειακής Αποδοτικότητας Κτιρίων ο Θερμομόνωση κτιρίων, ο Φυτεμένο δώμα, ο Μόνωση δικτύων μεταφοράς συστημάτων θέρμανσης/ψύξης • Αγορά - μεταφορά - εγκατάσταση εξοπλισμού, και συστημάτων για την προστασία του περιβάλλοντος ήτοι: <ul style="list-style-type: none"> ο Εγκατάσταση συστήματος ΑΠΕ ή αντλιών θερμότητας για την παραγωγή ζεστού νερού χρήσης ή/και θέρμανσης/ψύξης χώρων ο Αντικατάσταση παλαιού συστήματος καυστήρα / λέβητα με νέο υψηλής απόδοσης ή με σύστημα φυσικού αερίου ο Εξοπλισμός και εργασίες για μείωση κατανάλωσης νερού, ο Εξοπλισμός και εργασίες για τη διαχείριση των υγρών & στερεών αποβλήτων, ο Εξοπλισμός και εργασίες για τη μείωση αέριων ρύπων και όχλησης, ο Εξοπλισμός και εργασίες για τον περιορισμό της ρύπανσης του εδάφους, υπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας, ο Εξοπλισμός και εργασίες για την παραγωγή ενέργειας από φιλικές προς το περιβάλλον τεχνολογίες (φωτοβολταϊκά, ανεμογεννήτριες, γεωθερμία κλπ) και αποθήκευση ενέργειας, ο Εξοπλισμός και εργασίες αναβάθμισης της ενεργειακής απόδοσης του συστήματος 	100%

		<ul style="list-style-type: none"> ○ Εξοπλισμός και εργασίες για χρήση υβριδικού αερισμού με ανεμιστήρες οροφής, ○ Εξοπλισμός και εργασίες για χρήση μηχανικού αερισμού (free cooling), ○ Αντικατάσταση ηλεκτρικών/ηλεκτρονικών συσκευών με νέες ενεργειακής σήμανσης A ○ Εγκατάσταση συστήματος ελέγχου επιπέδων φωτισμού με αισθητήρες παρουσίας, ○ Εγκατάσταση εξωτερικών σκιάστρων, ○ Εγκατάσταση συστήματος ενεργειακής διαχείρισης, ○ Αγορά ηλεκτροκίνητων οχημάτων για χρήση εντός του χώρου της επιχείρησης. <p>Ειδικότερα, όσον αφορά την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας σε περίπτωση εγκατάστασης μικρής κλίμακας Α.Π.Ε., η ηλεκτρική ισχύς που παράγεται από ΑΠΕ δεν μπορεί να υπερβαίνει το άθροισμα των ηλεκτρικών καταναλώσεων της επιχείρησης, όπως αυτό θα προκύπτει από Βεβαίωση ή/και λοιπά κατάλληλα στοιχεία τεκμηρίωσης από αρμόδιο προς τούτο πρόσωπο/φορέα.</p>	
5	Δικαιώματα τεχνολογίας	<p>Απόκτηση, μεταφορά και χρήση δικαιωμάτων τεχνολογίας ή και αδειών εκμετάλλευσης για την υλοποίηση του προτεινόμενου έργου.</p> <p>Οι δαπάνες αφορούν το σύνολο των ενεργειών που θα πραγματοποιηθούν για την απόκτηση, προστασία, μεταφορά και χρήση και εκμετάλλευση της απαιτούμενης τεχνολογίας (π.χ. αγορά δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αδειών εκμετάλλευσης, τεχνολογίας, μη κατοχυρωμένων τεχνικών γνώσεων, αγορά προτύπων ή αδειών εκμετάλλευσης προτύπων κ.λ.π.), για την υλοποίηση των προτεινόμενων έργων. Η αποκτούμενη τεχνολογία θα πρέπει να συνδέεται με τη μορφή και τους στόχους του σχεδίου και του προγράμματος.</p> <p>Η τεχνολογία μπορεί να προέρχεται είτε από το εσωτερικό είτε από το εξωτερικό και για να είναι επιλέξιμη η δαπάνη απαιτούνται τα παραστατικά που αναφέρονται στο Παράρτημα XV (Παραδοτέων) του Οδηγού.</p>	20%
6	Πιστοποίηση συστημάτων διασφάλισης	<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτη και τη σύνταξη εγχειριδίων για την ανάπτυξη και εφαρμογή συστημάτων διασφάλισης ποιότητας • αμοιβή του διαπιστευμένου φορέα πιστοποίησης 	6.000 €

	ποιότητας.	Οι εν λόγω δαπάνες είναι επιλέξιμες με την προϋπόθεση ότι κατά την επαλήθευση /πιστοποίηση προσκομίζεται το σχετικό πιστοποιητικό του διαπιστευμένου φορέα, το οποίο θα πρέπει να έχει εκδοθεί έως την ημερομηνία της ολοκλήρωσης του έργου.	
7	Λογισμικά και Υπηρεσίες Λογισμικού	<ul style="list-style-type: none"> Κόστη Αδειών χρήσης λογισμικού ή σύμβασης παροχής υπηρεσιών για μέχρι ένα έτος από το χρόνο προμήθειας. Στην αντίστοιχη προσφορά θα πρέπει να είναι σαφής ο τρόπος παροχής της άδειας χρήσης λογισμικού ή υπηρεσίας, π.χ. per named/concurrent user, per server, /CPU κ.τ.λ. Τα λογισμικά δύναται να αφορούν: <ul style="list-style-type: none"> την αυτοματοποίηση των επιχειρηματικών και οικονομικών διαδικασιών τη διασύνδεση των επιχειρήσεων με εθνικά ή διεθνή δίκτυα την ανάπτυξη δραστηριοτήτων e- business, e-marketing και e-commerce τη σύνδεση σε e-marketplaces την ανάπτυξη και εφαρμογή εξειδικευμένων προγραμμάτων διαχείρισης πελατών ή προσωπικού της επιχείρησης (τύπου ERP, CRM, HRMS) Κόστη παραμετροποίησης Λογισμικού / Εφαρμογών που θα προμηθευτεί η επιχείρηση στο πλαίσιο της παρούσας δράσης. Το κόστος αυτό είναι επιλέξιμο από τη στιγμή θέσης σε λειτουργία του λογισμικού και μέχρι τη χρονική λήξη του Επενδυτικού Σχεδίου ενίσχυσης Κόστος εκπαίδευσης σε συστήματα / εφαρμογές που θα προμηθευτεί η επιχείρηση στο πλαίσιο της παρούσας δράσης <p>Επισημαίνεται ότι είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για την εγκατάσταση και τυχόν παραμετροποίηση του λογισμικού καθώς και το κόστος εκπαίδευσης του προσωπικού στο σύνολο τους μέχρι και 20% του κόστους αγοράς του λογισμικού.</p>	10.000 €
8	Προβολή - Προώθηση	<ul style="list-style-type: none"> Έξοδα συμμετοχής σε Διεθνείς Εκθέσεις ή Επαγγελματικές Εκθέσεις του εσωτερικού ή του εξωτερικού υπό την προϋπόθεση ότι η επιχείρηση θα συμμετέχει για πρώτη φορά στην έκθεση και θα προσκομίσει σχετική βεβαίωση από τον αρμόδιο φορέα διοργάνωσης της έκθεσης. Ενοικίαση και διαμόρφωση των περιπτέρων, την εγγραφή στους καταλόγους της έκθεσης και το κόστος για τη μεταφορά και την ασφάλιση των εκθεμάτων. Σχεδιασμός και παραγωγή έντυπου πληροφοριακού υλικού Διαφημιστικές καταχωρήσεις σε έντυπη ή/και ηλεκτρονική μορφή Δημιουργία-κατασκευή διαδικτυακού τόπου (ιστοσελίδας) για πρώτη φορά, έως του ποσού 	10.000 €

		Δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες το κόστος για τη χρήση Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας, τα έξοδα μετακίνησης, διαμονής και διατροφής.	
9	Αμοιβές συμβούλων	<ul style="list-style-type: none"> • Παροχή υπηρεσιών παρακολούθησης και διοίκησης του επιχειρηματικού σχεδίου σε περίπτωση που θα εγκριθεί για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του προγράμματος έως και το ποσό των 4.000,00 €. • Εκπόνηση μελετών και ερευνών κάθε μορφής όπως έρευνες αγοράς, μελέτες benchmarking, οργάνωσης διοίκησης, αναδιοργάνωσης των επιμέρους λειτουργιών της επιχείρησης, ανασχεδιασμού επιχειρηματικών διαδικασιών (reengineering), τυποποίησης διαδικασιών, εκτίμησης επιχειρηματικού κινδύνου - risk analysis), marketing plan, μελέτες σχετικές με την εγκατάσταση συστημάτων ΑΠΕ (εφόσον αυτές επιδοτούνται) κ.λπ. έως του ποσού των 8.000,00€ συνολικά. 	10.000 €
10	Λειτουργικές Δαπάνες	<p>Οι λειτουργικές δαπάνες είναι επιλέξιμες μόνο για τις νέες και υπό σύσταση μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις που ενισχύονται στο πλαίσιο του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού (ΕΚ) 800/2008 και αφορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενοίκια. Περιλαμβάνει το κόστος ενοικίων του τόπου υλοποίησης του σχεδίου. • Δαπάνες Ηλεκτρισμού, Ύδρευσης, Θέρμανσης, Σταθερής τηλεφωνίας, Κινητής τηλεφωνίας, Διαδικτύου <p>Σημείωση: οι λογαριασμοί θα πρέπει να εκδίδονται στην επωνυμία της επιχείρησης.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δαπάνες ίδρυσης της επιχείρησης. Περιλαμβάνει δαπάνες και παραστατικά στην επωνυμία της επιχείρησης για αμοιβές για νομικές υπηρεσίες, υπηρεσίες διοικητικής υποστήριξης και παροχής συμβουλών που έχουν άμεση σχέση με τη δημιουργία της επιχείρησης • Δαπάνες παροχής υπηρεσιών. Περιλαμβάνει δαπάνες νομικής, λογιστικής και τεχνικής υποστήριξης, μελέτες πυροπροστασίας και περιβαλλοντικών επιπτώσεων κ.λ.π. μελετών για την απόκτηση άδειας λειτουργίας ή νόμιμου απαλλακτικού από αυτήν καθώς και οι μελέτες επαγγελματικού κινδύνου. 	40%

B. Επισημάνσεις ανά Κατηγορία Δαπανών

Κατηγορία Δαπανών 1: «Κτίρια, εγκαταστάσεις και περιβάλλον χώρος»

- Απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίηση των κτιριακών δαπανών είναι η προσκόμιση οικοδομικής άδειας ή όποιας άλλης μορφής έγκρισης εργασιών εφόσον απαιτείται από τις πολεοδομικές διατάξεις ή βεβαίωση απαλλαγής από τις αρμόδιες Υπηρεσίες.
- Οι δαπάνες για κτιριακά είναι επιλέξιμες εφόσον υπάρχει ιδιοκτησία ή παραχώρηση χρήσης ή μίσθωση ή νόμιμη σύσταση επικαρπίας επί του ακινήτου για χρονικό διάστημα τουλάχιστον οκτώ (8) ετών. Η περίοδος της οκταετίας υπολογίζεται από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης της επένδυσης. Στις περιπτώσεις που η μίσθωση ή η σύσταση επικαρπίας ή η παραχώρηση χρήσης δεν έχει συναφθεί κατά την υποβολή της επενδυτικής πρότασης, υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση ότι θα προσκομισθεί, προκειμένου να ληφθεί οποιοδήποτε μέρος της επιχορήγησης, (ενδιάμεση καταβολή, προκαταβολή επιχορήγησης, τελική καταβολή), παραχώρηση χρήσης ή μίσθωση ή νόμιμη σύσταση επικαρπίας επί του ακινήτου για χρονικό διάστημα ισχύος τουλάχιστον οκτώ (8) ετών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης της επένδυσης. Ειδικά για ανέγερση κτιρίου το μισθωτήριο πρέπει να είναι δέκα πέντε (15) έτη από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης της επένδυσης.

Κατηγορία Δαπανών 2: «Μηχανήματα - Εξοπλισμός»

- Ο προμηθευόμενος εξοπλισμός για να είναι επιλέξιμος θα πρέπει να είναι σύγχρονης τεχνολογίας, καινούργιος, αμεταχειρίστος και στην κυριότητα της επιχείρησης. Για το λόγο αυτό οι επιχειρήσεις θα πρέπει να προσκομίζουν σχετική βεβαίωση του οίκου κατασκευής ή του προμηθευτή (βλ. Παράρτημα XV του Οδηγού).
- Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη, έξοδα αμοιβών εκτελωνιστή και εκτελωνισμού.
- Με την απόκτηση του εξοπλισμού η επιχείρηση πρέπει να εγγράψει τον εξοπλισμό αυτό στο βιβλίο παγίων κατά τα προβλεπόμενα του ΚΒΣ και
- Η επιχείρηση πρέπει να διατηρήσει στην κατοχή της και να μην μεταβιβάσει τον εξοπλισμό αυτό τουλάχιστον επί μια τριετία από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου.

Κατηγορία Δαπανών 3: Μεταφορικά Μέσα (επαγγελματικής χρήσης)

Η αγορά αυτοκινούμενου μεταφορικού μέσου περιλαμβάνεται στις επιλέξιμες δαπάνες ανάλογα με τη δραστηριότητα της επιχείρησης, εφόσον είναι αποκλειστικά επαγγελματικής χρήσης, **αποκλειόμενης ρητώς** της αγοράς επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης και εφόσον βεβαίως δεν προορίζεται για εκμίσθωση, καθώς η αγορά εξοπλισμού ο οποίος προορίζεται για εκμίσθωση δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη.

Κατηγορία Δαπανών 4: «Εξοπλισμός και εγκαταστάσεις προστασίας περιβάλλοντος και εξοικονόμησης ενέργειας»

- Ο προμηθευόμενος εξοπλισμός για να είναι επιλέξιμος θα πρέπει να είναι σύγχρονης τεχνολογίας, καινούργιος, αμεταχείριστος και στην κυριότητα της επιχείρησης. Για το λόγο αυτό οι επιχειρήσεις θα πρέπει να προσκομίζουν σχετική βεβαίωση του οίκου κατασκευής ή του προμηθευτή.
- Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη, έξοδα αμοιβών εκτελωνιστή και εκτελωνισμού.
- Με την απόκτηση του εξοπλισμού η επιχείρηση πρέπει να εγγράψει τον εξοπλισμό αυτό στο βιβλίο παγίων κατά τα προβλεπόμενα του ΚΒΣ
- Η επιχείρηση πρέπει να διατηρήσει στην κατοχή της και να μην μεταβιβάσει τον εξοπλισμό αυτό τουλάχιστον επί μια τριετία από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου.
- Οι δαπάνες για κτιριακά είναι επιλέξιμες εφόσον υπάρχει ιδιοκτησία ή παραχώρηση χρήσης ή μίσθωση ή νόμιμη σύσταση επικαρπίας επί του ακινήτου για χρονικό διάστημα τουλάχιστον οκτώ (8) ετών. Η περίοδος της οκταετίας υπολογίζεται από την ημερομηνία **έκδοσης της απόφασης ένταξης της επένδυσης**. Στις περιπτώσεις που η μίσθωση ή η σύσταση επικαρπίας ή η παραχώρηση χρήσης δεν έχει συναφθεί κατά την υποβολή της επενδυτικής πρότασης, υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση ότι θα προσκομίσει, προκειμένου να λάβει οποιοδήποτε μέρος της επιχορήγησης, (ενδιάμεση καταβολή, προκαταβολή επιχορήγησης, τελική καταβολή), παραχώρηση χρήσης ή μίσθωση ή νόμιμη σύσταση επικαρπίας επί του ακινήτου για χρονικό διάστημα ισχύος τουλάχιστον οκτώ (8) ετών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης της επένδυσης. Ειδικά για ανέγερση κτιρίου το μισθωτήριο πρέπει να είναι δέκα πέντε (15) έτη από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης της επένδυσης.
- Απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίηση των κτιριακών δαπανών είναι η προσκόμιση οικοδομικής άδειας ή όποιας άλλης μορφής έγκρισης εργασιών εφόσον απαιτείται από τις πολεοδομικές διατάξεις ή βεβαίωση απαλλαγής από τις αρμόδιες Υπηρεσίες.
- Ειδικότερα, όσον αφορά την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας σε περίπτωση εγκατάστασης μικρής κλίμακας Α.Π.Ε.

- Η παραγόμενη ηλεκτρική ισχύς της υπό ένταξη εγκατάστασης από ΑΠΕ θα πρέπει αποδεδειγμένα να εξυπηρετεί αποκλειστικά τις ανάγκες της επιχείρησης.
- η ηλεκτρική ισχύς της υπό ένταξη εγκατάστασης από ΑΠΕ δεν μπορεί να υπερβαίνει το άθροισμα των ηλεκτρικών καταναλώσεων της επιχείρησης, όπως αυτό προκύπτει από την ηλεκτρομηχανολογική μελέτη της εγκατάστασης στην οποία εγκαθίσταται η υπό ένταξη εγκατάσταση από ΑΠΕ.

Κατηγορία Δαπανών 5 : «Δικαιώματα τεχνογνωσίας»

Η αποκτούμενη τεχνογνωσία θα πρέπει να συνδέεται με τη μορφή και τους στόχους του επιχειρηματικού σχεδίου και να συνοδεύεται από τα απαιτούμενα παραδοτέα όπως αυτά αναφέρονται στο Παράρτημα XV του Οδηγού.

Με την απόκτηση των δικαιωμάτων τεχνογνωσίας η επιχείρηση πρέπει να εγγράψει τη εν λόγω δαπάνη στο βιβλίο παγίων κατά τα προβλεπόμενα του ΚΒΣ.

Κατηγορία Δαπανών 6 : «Πιστοποίηση συστημάτων διασφάλισης ποιότητας»

Οι δαπάνες αυτές αφορούν στην πιστοποίηση διαχειριστικών συστημάτων στις διοικητικές, οικονομικές και παραγωγικές δραστηριότητες των επιχειρήσεων από διαπιστευμένους φορείς πιστοποίησης. Οι εν λόγω δαπάνες είναι επιλέξιμες με την προϋπόθεση ότι κατά την επαλήθευση /πιστοποίηση **προσκομίζεται το σχετικό πιστοποιητικό** του διαπιστευμένου φορέα, το οποίο θα πρέπει να έχει εκδοθεί έως την ημερομηνία της ολοκλήρωσης του έργου.

Κατηγορία Δαπανών 7 : «Λογισμικά και Υπηρεσίες»

- Το προμηθευόμενο λογισμικό θα πρέπει να είναι καινούργιο και η επιχείρηση να είναι νόμιμος κάτοχος αυτού. Για το λόγο αυτό οι επιχειρήσεις θα πρέπει να προσκομίζουν σχετική βεβαίωση του οίκου κατασκευής ή του προμηθευτή μαζί με την απαιτούμενη άδεια χρήσης.
- Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν σε ιδιοκατασκευή λογισμικού από την ίδια την επιχείρηση που εγκρίθηκε για χρηματοδότηση.
- Δεν είναι επιλέξιμη η ανανέωση αγοράς άδειας χρήσης για υπάρχον λογισμικό στην επιχείρηση.
- Με την απόκτηση του λογισμικού η επιχείρηση πρέπει να εγγράψει τον εξοπλισμό αυτό στο βιβλίο παγίων κατά τα προβλεπόμενα του ΚΒΣ.
- Η επιχείρηση πρέπει να διατηρήσει στην κατοχή της και να μην μεταβιβάσει τον εξοπλισμό αυτό τουλάχιστον επί μια τριετία από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου.

- Σε περίπτωση αγοράς λογισμικού εφαρμογών που απευθύνεται σε πελατειακό κοινό, θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα να εξυπηρετεί τις ανάγκες ατόμων με αναπηρία σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο Web Content Accessibility Guidelines (WCAG), έκδοση 2.0 σε επίπεδο AA (οι δαπάνες μετατροπής είναι επιλέξιμες)

Κατηγορία Δαπανών 8 : «Προβολή – Προώθηση»

Δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες **το κόστος για τη χρήση Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας, τα έξοδα μετακίνησης, διαμονής και διατροφής.**

Κατηγορία Δαπανών 9 : «Αμοιβές Συμβούλων»

Σημειώνεται ότι:

- Οι μελέτες πυροπροστασίας, περιβαλλοντικών επιπτώσεων, απόκτησης άδειας λειτουργίας της επιχείρησης ή νόμιμου απαλλακτικού από αυτήν, οι μελέτες επαγγελματικού κινδύνου και άλλες παρεμφερείς μελέτες δεν είναι επιλέξιμες.
- Οι πιθανές δαπάνες ταξιδιών των συμβούλων περιλαμβάνονται στην συνολική αμοιβή τους και δεν είναι επιλέξιμες ως διακριτές δαπάνες.
- Για κάθε συμβουλευτική υπηρεσία, πρέπει να υπάρχει σχετική σύμβαση με την επιχείρηση νομίμως θεωρημένη από την αρμόδια ΔΟΥ, ανεξαρτήτως του κόστους της συμβουλευτικής υπηρεσίας.
- Για όλες τις δαπάνες και ειδικότερα για τις δαπάνες μελετών, στις προσφορές που θα υποβάλλονται με το επιχειρηματικό σχέδιο υπαγωγής στο πρόγραμμα, θα πρέπει να αναφέρονται αναλυτικά το περιεχόμενο κάθε πεδίου της μελέτης, ο σκοπός, η μεθοδολογία και η μέθοδος έρευνας (πρωτογενής ή/και δευτερογενής) και τα εργαλεία που θα χρησιμοποιηθούν. Όλες οι δαπάνες θα αξιολογούνται για το εύλογο του κόστους καθώς και για τη σκοπιμότητά τους σε σχέση με την επιχείρηση και το επιχειρηματικό σχέδιο.

Κατηγορία Δαπανών 10 : «Λειτουργικές Δαπάνες»

Οι λειτουργικές δαπάνες είναι επιλέξιμες μόνο για τις νέες και υπό σύσταση μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις που ενισχύονται στο πλαίσιο του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού (ΕΚ) 800/2008 και δε δύναται να υπερβαίνουν το 40% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού του επιχειρηματικού σχεδίου.

Γ. ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Επισημαίνεται ότι :

- Δεν επιτρέπεται κατακερματισμός της δαπάνης που οδηγεί σε αποφυγή της παραπάνω υποχρέωσης (δηλαδή δεν επιτρέπεται τμηματική πληρωμή τιμολογίου, με σκοπό την μετάπτωση σε μικρότερη κατηγορία τρόπου εξόφλησης δαπανών).
- Δεν θεωρούνται επιλέξιμες οι δαπάνες που πραγματοποιούνται πριν από τον χρόνο έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών.
- Δεν είναι επιτρεπτή για τις ανάγκες του προγράμματος η εξόφληση δαπανών με επιταγές τρίτων.
- Δεν είναι επιλέξιμος ο ΦΠΑ. Δεν περιλαμβάνεται ΦΠΑ σε καμία κατηγορία δαπανών, καθώς δεν θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη και επιβαρύνει εξ ολοκλήρου την επιχείρηση.
- Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη, έξοδα αμοιβών εκτελωνιστή και εκτελωνισμού.
- Δεν είναι επιλέξιμη η δαπάνη αγοράς οικοπέδου
- Το σύνολο των πληρωμών θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί σε χρόνο προγενέστερο της ημερομηνίας ολοκλήρωσης του έργου.
- Όλες οι εταιρείες-προμηθευτές της επιχείρησης για τις δαπάνες του προγράμματος θα πρέπει να τηρούν εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό. Σε περίπτωση καταθέσεων σε προσωπικό λογαριασμό και όχι εταιρικό (εξαιρούνται οι προμηθευτές που είναι ατομικές επιχειρήσεις) δεν θα πιστοποιούνται οι εν λόγω δαπάνες.
- Δεν είναι επιτρεπτή η εξόφληση του προμηθευτή μέσω λογαριασμών και παραστατικών των εταιρών/μετόχων της επιχείρησης.
- Τιμολόγια που είναι ξενόγλωσσα (εκτός αγγλικής) και δυσκολεύουν την απόφαση για την επιλεξιμότητά τους μπορεί να ζητηθεί η μετάφραση τους στην ελληνική γλώσσα από επίσημο φορέα.
- Σε περιπτώσεις προμηθειών από το εξωτερικό θα προσκομίζονται για την πιστοποίηση των δαπανών όλα τα συνοδευτικά έγγραφα (όπως αναφέρονται στο Παράρτημα XV του Οδηγού), το απαιτούμενο προτιμολόγιο (Proforma Invoice) και τα τραπεζικά εμβάσματα. Δηλαδή:
 - ο Εντολή έκδοσης εντάλματος/γραμμάτιο είσπραξης όπου να αναγράφεται ο δικαιούχος καθώς και ο αριθμός του εξοφλούμενου παραστατικού
 - ο Swift όπου να αναγράφεται ο δικαιούχος καθώς και ο αριθμός του εξοφλούμενου παραστατικού.
- Για τον έλεγχο των τιμών, οι αρμόδιες Υπηρεσίες και Επιτροπές Αξιολόγησης μπορούν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αξιολόγησης αλλά και σε μεταγενέστερα στάδια της υλοποίησης ή και μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης να ελέγχουν τα στοιχεία αξίας των μηχανημάτων και εξοπλισμού. Οι αρμόδιες Υπηρεσίες ή οι Επιτροπές Αξιολόγησης μπορεί να ζητούν από τον δικαιούχο, τον προμηθευτικό οίκο ή και τρίτους πρόσθετα κατά την κρίση τους στοιχεία και

- Το σύνολο των δαπανών του επενδυτικού σχεδίου πρέπει να συνάδει με τον προτεινόμενο ΚΑΔ της επένδυσης.
- Κάθε δαπάνη θα αξιολογείται ως προς τη σκοπιμότητά τους σε σχέση με την επιχείρηση και το επιχειρηματικό σχέδιο και το εύλογο του κόστους τους.
- Η ημερομηνία έκδοσης των προσφορών της πρότασης υποβολής δεν θα πρέπει να είναι πριν την ημερομηνία του Προγράμματος

Επιλέξιμες είναι

- α) οι δαπάνες οι οποίες υπάγονται στον Κανονισμό de minimis, που πραγματοποιούνται από την ημερομηνία Προκήρυξης του Προγράμματος
- β) οι δαπάνες οι οποίες υπάγονται στο Γενικό Απαλλακτικό Κανονισμό, που πραγματοποιούνται από την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της πρότασης στο Πρόγραμμα. Σε περίπτωση που διαπιστωθούν δαπάνες αυτής της κατηγορίας πριν την υποβολή της πρότασης, οι εν λόγω δαπάνες, είναι μη επιλέξιμες για χρηματοδότηση.

Επισημαίνεται ότι στο πλαίσιο του προγράμματος δεν είναι επιλέξιμη η χρήση του Leasing για την αγορά των παγίων εκτός αν με την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου η κυριότητα τους περιέλθει στην κυριότητα του φορέα της επένδυσης.

Δ. ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ

Η εξόφληση κάθε δαπάνης (τμηματική ή ολική), για να είναι επιλέξιμη, πρέπει να ακολουθεί τις διατάξεις των άρθρων 19 και 20 του Ν.3842/2010 (ΦΕΚ 58Α' / 23.04.2010) ως ακολούθως :

1. Φορολογικά στοιχεία αξίας ή λοιπά έγγραφα που εκδίδονται ή συντάσσονται αντί φορολογικών στοιχείων, συνολικής αξίας άνω των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ (με ΦΠΑ), τα οποία εκδίδονται για συναλλαγές μεταξύ επιτηδευματιών εξοφλούνται μέσω επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών του εκδότη-πωλητή αγαθών ή υπηρεσιών και του λήπτη των αντίστοιχων στοιχείων ή επιταγών που εξοφλούνται

Αποδεκτοί τρόποι εξόφλησης είναι:

- **Έκδοση επιταγής** επιχείρησης από τον εταιρικό λογαριασμό του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) προς τον προμηθευτή, που πρέπει να έχει εξοφληθεί σε χρόνο προγενέστερο της ημερομηνίας ολοκλήρωσης του έργου βάσει απόφασης ένταξης (συμπεριλαμβανομένων και τυχόν παρατάσεων αυτής).

Για την πιστοποίηση της εξόφλησης απαιτούνται τουλάχιστον:

(α) τα σχετικά με την εκδοθείσα τραπεζική επιταγή έντυπα κίνησης των επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών (extrait) του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) ή/και βεβαίωση της οικείας τράπεζας ότι έχει εξοφληθεί (αριθμός επιταγής-ημερομηνία επιταγής-ποσό-ημερομηνία εκταμίευσης)

(β) φωτοαντίγραφο του σώματος της επιταγής και

(γ) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή

- **Κατάθεση μετρητών στον τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή**, από τον λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχο).

Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτούνται τουλάχιστον:

(α) το αντίγραφο κατάθεσης του ποσού στον τραπεζικό λογαριασμό από το οποίο θα φαίνονται: ο δικαιούχος του λογαριασμού, δηλαδή ο προμηθευτής των αγαθών και υπηρεσιών, ο καταθέτης, δηλαδή ο λήπτης της ενίσχυσης (δικαιούχος), καθώς και τα στοιχεία του εξοφλούμενου παραστατικού και

(β) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή

- **Έμβασμα /Μεταφορά από τον εταιρικό λογαριασμό του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) σε εταιρικό λογαριασμό του προμηθευτή.**

Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτούνται τουλάχιστον:

(α) αντίγραφο του εγγράφου της τράπεζας για μεταφορά χρημάτων όπου φαίνονται τα στοιχεία και των δύο λογαριασμών

(β) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή

- **Έκδοση Τραπεζικής Επιταγής από το λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχο) προς τον προμηθευτή με χρέωση ή χωρίς του** εταιρικού λογαριασμού του δικαιούχου . Πρόκειται για επιταγή που εκδίδεται από νόμιμα λειτουργούσα στην Ελλάδα τράπεζα, είτε με αντίστοιχη κατάθεση μετρητών στην τράπεζα από το δικαιούχο, είτε με χρέωση του εταιρικού λογαριασμού του δικαιούχου.

Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτούνται τουλάχιστον:

- (α) τα έγγραφα της τράπεζας για την έκδοση της επιταγής προς τον προμηθευτή,
- (β) αντίγραφο και φωτοτυπία του σώματος της αντίστοιχης επιταγής
- (γ) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή
- (δ) σε περίπτωση έκδοσης της επιταγής με χρέωση του εταιρικού λογαριασμού του προμηθευτή, το έντυπο κίνησης των εταιρικού τραπεζικών λογαριασμού (extrait) του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου)

- **Χρήση ηλεκτρονικών τραπεζικών συναλλαγών**

Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτούνται τουλάχιστον:

- (α) έντυπο κίνησης του τραπεζικού εταιρικού λογαριασμού (extrait)
- (β) αντίγραφο της ηλεκτρονικής συναλλαγής από το οποίο θα φαίνονται: ο λήπτης του ποσού πληρωμής, δηλαδή ο προμηθευτής των αγαθών και υπηρεσιών, ο καταθέτης, δηλαδή ο λήπτης της ενίσχυσης (δικαιούχος), καθώς και τα στοιχεία του εξοφλούμενου παραστατικού
- (γ) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή

- **Εξόφληση μέσω πιστωτικής κάρτας**

Προϋπόθεση για την πιστοποίηση της πληρωμής είναι η πιστωτική κάρτα να είναι στο όνομα του δικαιούχου της ενίσχυσης, δηλαδή του επιχειρηματία μόνο στην περίπτωση των ατομικών επιχειρήσεων και οπωσδήποτε εταιρική σε περίπτωση που ο δικαιούχος της ενίσχυσης είναι εταιρεία. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να υπάρχει επαρκής διαδρομή ελέγχου όσο αφορά στην εξόφληση του λογαριασμού της πιστωτικής κάρτας και να αποδεικνύεται μέσω της κίνησής του η εξόφληση των παραστατικών δαπανών της επένδυσης.

Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτούνται τουλάχιστον:

- (α) έντυπο κίνησης του τραπεζικού λογαριασμού (extrait) χρέωσης της πιστωτικής κάρτας
- (β) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή

2. Φορολογικά στοιχεία αξίας ή λοιπά έγγραφα που εκδίδονται ή συντάσσονται αντί φορολογικών στοιχείων, συνολικής αξίας **κάτω των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ (με ΦΠΑ)**, μπορούν πέραν των ως άνω επιλέξιμων τρόπων, να εξοφλούνται απευθείας στον προμηθευτή και με μετρητά. Στην περίπτωση αυτή για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή.

Σε όλες τις περιπτώσεις, τα σχετικά παραστατικά εξοφλούνται σύμφωνα με τα εκάστοτε ισχύοντα στον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Κ.Β.Σ.).

Το σύνολο των ως άνω συναλλαγών πρέπει να συνοδεύεται από τις κατά περίπτωση και σύμφωνα με τηρούμενη κατηγορία λογιστικών βιβλίων της επιχείρησης (Β΄ ή Γ΄ Κατηγορίας), λογιστικές καταχωρήσεις.

Στην περίπτωση τήρησης λογιστικών βιβλίων **Β΄ κατηγορίας** πρέπει να προσκομιστούν αντίγραφα (με υπογραφή και σφραγίδα του νόμιμου εκπροσώπου της επιχείρησης ή/και του λογιστή της επιχείρησης) των λογιστικών καταχωρήσεων των παραστατικών τιμολόγησης των δαπανών της επένδυσης (π.χ. τιμολογίων, αποδείξεων παροχής υπηρεσιών κλπ.) στο βιβλίο εσόδων-εξόδων της επιχείρησης. Σε περίπτωση τήρησης μηχανογραφημένου βιβλίου εσόδων-εξόδων, απαιτούνται επιπλέον αντίγραφα (με υπογραφή και σφραγίδα του νόμιμου εκπροσώπου της επιχείρησης ή/και του λογιστή της επιχείρησης) των θεωρημένων μηνιαίων καταστάσεων εσόδων – εξόδων των μηνών που εμφανίζονται οι ως άνω καταχωρήσεις.

Στην περίπτωση τήρησης λογιστικών βιβλίων **Γ΄ κατηγορίας** πρέπει να προσκομιστούν αντίγραφα (με υπογραφή και σφραγίδα του νόμιμου εκπροσώπου της επιχείρησης ή/και του λογιστή της επιχείρησης) των λογιστικών καταχωρήσεων των παραστατικών τιμολόγησης και εξόφλησης των δαπανών της επένδυσης στα αναλυτικά καθολικά των οικείων λογαριασμών (π.χ. προμηθευτών, παγίων, ταμείου κλπ.) και στο γενικό ημερολόγιο.

Οι επιχειρήσεις πρέπει να εγγράψουν τα πάγια στοιχεία της επένδυσής τους στο βιβλίο-μητρώο παγίων (κατά τα προβλεπόμενα και από τον ΚΒΣ).